

Ekim 2022 Sayı 3

Hazırlayan: Dr. Hale Gökcan

The Impact of Human Leukocyte Antigen Mismatch on Recipient Outcomes in Living-Donor Liver Transplantation

Canlı Vericili Karaciğer Transplantasyonunda İnsan Lökosit Antijen Uyumsuzluğunun Alıcı Sonuçlarına Etkisi

Tajima T et al.

Liver Transplantation October 2022

doi: 10.1002/lt.26511.

Karaciğer nakli yapılan hastalarda donör-alıcı insan lökosit antijeni (HLA) uyumluluğunun nakil sonuçlarını önemli ölçüde etkilemediği düşünülmektedir. Bununla birlikte, çoğunlukla akrabalar arasında gerçekleştirilen canlı donör karaciğer nakillerindeki (LDLT) yeri ve önemi halen net değildir. Bu retrospektif kohort çalışmasına 1990-2020 yılları arasında 1954 LDLT (631 yetişkin, 673 çocuk) dahil edildi.

Çalışmanın birincil ve ikincil sonlanım noktaları, beş lokustaki HLA uyumsuzluklarının (HLA-A, HLA-B, HLA-C, HLA-DR ve HLA-DQ) alıcı sağkalımı ve T hücre aracılıklı rejeksiyon (TCMR) insidansıydı. Kardeşler arasında da subgrup analizleri yapıldı.

Erişkin LDLT’de her lokusta HLA uyumsuzluğu ne kadar fazlaysa, alıcı sağkalımı istatistiksel anlamlı düşük izlendi (sırasıyla HLA-A, HLA-B, HLA-C, HLA-DR ve HLA-DQ için $p = 0.03, 0.01, 0.03, 0.001$ ve <0.001). Bu eğilim çoklu lokuslar birleştirildiğinde daha belirgin izlendi (A + B + DR, A + B + C, DR + DQ ve A + B + C + DR + DQ için tümü $p < 0.001$). Özellikle, toplam üç veya daha fazla HLA-B + DR uyumsuzluğu; kardeşler arasında hem TCMR ([HR] 2.66, % 95 CI 1.21–5.87; $p = 0.02$) hem de alıcı sağkalımı için bağımsız bir risk faktörüydü (HR 2.44, % 95 CI 1.11-5.35; $p = 0.03$).

Farklı olarak pediatrik LDLT’de HLA’daki herhangi bir lokusta veya kombinasyonda uyumsuzluk, sonuçları etkilemedi. Bununla birlikte pediatrik grupta tüm donör-alıcı ilişkisi ebeveyn- çocuk şeklinde olup; her lokusta karakteristik olarak bir veya daha az, tüm lokuslarda 5 veya daha az HLA uyumsuzluğu mevcut idi.

Sonuç olarak HLA uyumsuzluğu çocuklardan farklı olarak, erişkinlerde sadece TCMR gelişimini değil, aynı zamanda sağkalımı da önemli ölçüde etkilemektedir.

Bu bulten Türk Karaciğer Araştırmaları Derneği (TKAD) tarafından, bilimsel gelişime katkı amacı ile hazırlanmakta ve yayınlanmaktadır. Makalelerin içeriklerinin tıbbi ve hukuki sorumluluğu ilgili yazar ve yayınevlerine aittir. Paylaşılması istenen güncel makalelerin, formata uygun bir şekilde dernek e-posta adresine (tasl@tasl.org.tr) yollanması gerekmektedir.

TKAD adına sahibi: Fulya Günşar (Başkan)

Bulten editörü: Arif Mansur Coşar